

TIETOA MAASTA

MAANMITTAUSLAITOKSEN ASIAKASLEHTI 1/2010

- *Kiinteistöjen kirjaamisasiat maanmittaustoimistosta*
- *Kuntayhteistyön arkea*
- *Toimitushakemukset verkon kautta*

Maanmittauslaitos tuottaa tietoa maasta. Huolehdimme maanmittaustoimituksista, kiinteistötiedoista, kartta-aineistoista sekä lainhuudoista ja kiinnityksistä. Lisäksi laitos edistää paikkatietojen yhteiskäyttöä. Näitä tietoja tarvitsevat niin yksityishenkilöt, yritykset kuin koko yhteiskunta.

Sisältö

Maastotietojen laatu auditoidaan vuosittain.

Kunnat ovat Maanmittauslaitoksen tärkeä yhteistyökumppani.

Inspire on EU:n yhteinen asia.

2

Laatu syntyy työtä tehdessä

Laatua mitataan muun muassa toimitustuotannon kestoajalla sekä aineistojen ajantasaisuudella.

4

Kiinteistöjen kirjaamisasiat ratkaistaan nyt Maanmittauslaitoksessa

Maanmittaustoimistot ovat vuoden alusta alkaen hoitaneet myös lainhuudot, kiinnitykset ja muut kiinteistöjen kirjaamisasiat.

7

Kunnat ja Maanmittauslaitos – yhteistyössä monella sektorilla

Suomalaisen paikkatietoinfrastruktuurin ylläpito vaatii laajaa yhteistyötä.

10

Inspire innostaa eurooppalaiseen yhteiskäyttöön

Maanmittauslaitoksella on merkittävä tehtävä Inspire-direktiivin käyttöönotossa Suomessa.

12

Uutisia

15

Fastigheternas inskrivningsärenden avgörs nu vid Lantmäteriverket

Det går att ansöka om lantmäteriförrättning också på internet

Strävan efter ett gemensamt målläge

Arbete för kvalitet

Tilaa Maanmittauslaitoksen uutiskirje!

Tee tilaus osoitteessa

www.maanmittauslaitos.fi/Tiedotus/Uutiskirje

Laadukasta tietoa maasta

Maanmittauslaitoksen sloganina on jo lähes 20 vuotta ollut Tietoa maasta. Se sama on tämän lehdenkin nimenä. Viime vuoden marraskuussa lisäsimme sanontaan yhden adjektiivin kuvaamaan tapaamme tehdä töitä. Teemme laadukasta tietoa maasta.

Voitimme Laatupalkinnon vuonna 2009. Oli jo aikakin, sanoi joku koiranleuka. Onhan tämä virasto tehnyt töitä Suomenmaassa jo kohta 400 vuotta ja palvellut monia valtionpäämiehiä kuninkaista presidentteihin.

Harva viranomainen voi sanoa tehneensä alusta alkaen samoja töitä: mittaamme ja kartoitamme sekä ylläpidämme karttoja ja rekisterejä. Tapa tehdä on vain muuttunut. Ennen vanhaan tehtiin omin käsin ja itse mitaten. 1980-luvulta lähtien tulivat muutokset jokapäiväiseen työntekoon: tietotekniikka, digitaaliset aineistot, rajapinnat.

Uuden vuosikymmenen kynnyksellä Maanmittauslaitos on uudistunut. Palveluvalikoimamme karttui, kun lainhuudot, kiinnitykset ja muut kiinteistöjen kirjaamisasiat siirrettiin meille. Asiantuntijajoukkomme lisääntyi, kun lähes 200 kirjaamisen asiantuntijaa siirtyi käräjäoikeuksista Maanmittauslaitokseen. Asiantuntijuuttamme lisäävät myös ne liki 20 uutta lainoppinutta, jotka tulivat meille johtamaan kirjaamisasioita.

Meille on tärkeää, että ne tuhannet ja taas tuhannet uudet asiakkaat tutustuvat nykyaikaiseen maanmit-

taustoimistoon. Tuotteemme ovat laadukkaita, ja myös ympäristön pitää viestiä siitä. Uudistimme asiakaspalvelutilamme. Laitoimme kartat ja koordinaatit näkyviin ja raikastimme ilmeen. Sama ilme näkyy vähitellen kaikissa julkaisuissamme, painotuotteissamme ja verkkosivuillamme.

Mitä me teemme ja keitä me olemme? Avaa lehti ja lue. Vieraile verkossa ja tutustu. Käy maanmittaustoimistossa.

Meillä on takana rikas menneisyys ja katsomme luottavaisina tulevaisuuteen, rinta rottingilla ja silti nöyränä. Se tulevaisuus rakentuu tiiviissä yhteistyössä kaikkien yhteistyökumppaneittemme kanssa.

Tervetuloa matkalle maanmittauksen ihmeelliseen maailmaan.

Pirkko Yliselä
viestintäpäällikkö

Kuva: Tuulikki Hoböpanen

Jorma Marttinen Geoaudit Oy:stä arvioi muun muassa maastotietojen laatua.

Kuva: Antero Aaltonen

Laatu syntyy työtä tehdessä

Työmme laatu on arvioitu ja Suomen laatupalkinto -kilpailussa erinomaiseksi havaittu. Työ laadun ylläpitämiseksi ja parantamiseksi jatkuu.

Maanmittauslaitos voitti Suomen laatupalkinto -kilpailussa oman sarjansa vuonna 2009. Olisiko nyt hyvä hetki levähtää ja todeta, että kyllä me olemme hyviä? ”Omaan erinomaisuuteen tuudittautuminen on kyllä hieman vaarallista”, kuittaa laitoksen laatutyötä johtava maanmittausneuvos Risto Nuuros. ”Näkisin niin, että palkinto on kiitos onnistuneesta työstä. Mutta erityisesti se on osoitus meille siitä, että jatkakaa samaan malliin toiminnan kehittämistä.”

Laatua asiakkaan parhaaksi

Maanmittauslaitoksessa alettiin kiinnittää erityistä huomiota laatujohtamiseen 1990-luvulla. Tuolloin haet-

tiin oppia ja luotiin laatukäsikirjoja.

Nuuros kertoo, että 2000-luvulle tultaessa laitoksen toimintatapa muutettiin prosesseissa työskentelyksi, ja samassa yhteydessä laatujohtaminen

Laatutyö on kestävyyslaji.

nostettiin keskeiseksi toimintaa ohjaavaksi työkaluksi. Nähtiin, että hajautetussa 35 paikkakunnalla toimivassa organisaatiossa laatujohtaminen on hyvä tapa yhtenäistää eri yksiköiden toimintakulttuureja. Yhtenäisiä toimintatapoja tarvitaan asiakkaan yh-

denvertaisen ja hyvän palvelun varmistamiseksi. Myös nopea tietoteknistyminen ja uudet tuotantovälineet vaativat yhtenäisiä toimintatapoja.

Laatuajattelun vieminen käytännön työhön edellytti laatumallien ja -mittareiden luomista sekä ahkerää ja avointa viestintää tiimeissä, prosesseissa ja laitoksen eri viestintäkanavilla. ”Laatua tehdään yhdessä koko henkilöstön kanssa”, Nuuros huomauttaa.

Oppia palautteesta

Maanmittauslaitos osallistui jo vuonna 2004 Suomen laatupalkinto -kilpailuun. ”Halusimme mitata, mitä olimme saaneet aikaiseksi”, Nuuros kertoo. Tuolloin tuliaisena oli kun-

niamaininta, ja saatu palaute ohjasi kehitystyötä eteenpäin.

Laadunhallinnan keinoja Maanmittauslaitoksessa ovat muun muassa vuosittaiset itsearvioinnit, järjestelmällisesti suoritettavat auditoinnit ja verkostoituminen sekä benchmarkingin keinoin saatava oppi.

Laadun mittareita Maanmittauslaitoksessa on kaikkiaan noin 70, niistä kymmenkunta keskeisintä on osa laitoksen tulossopimusta.

Onnistuminen laatutyössä näkyy muun muassa toimitustuotannon keston lyhenemisenä, laadun pysymisenä ennallaan tai paranemisena sekä kustannusten hallinnassa. Lisäksi Maastotietokannan ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain. ”Laatu on jokapäiväistä työtämme”, Nuuros toteaa.

Toiminnan kehittäminen jatkuu

Maanmittauslaitoksessa on käytössä jatkuvan kehittämisen periaate. Laatutesteistä saadut havainnot käsitellään sovitun käytännön mukaisesti: tulokset analysoidaan, tarvittaessa toimintaa kehitetään ja luodut uudet toimintatavat viedään prosesseihin käytännön työhön.

Maanmittausneuvos Risto Nuuros toteaa, että laatutyö on kestävyyslaji. Työ jatkuu, prosesseja kehitetään ja asiakastarpeita selvitetään. Aina tulee uusi tarpeita – niin kansalaisilta kuin valtionhallinnostakin.

”Olemme tehneet määrätietoista työtä kehittääksemme organisaatiotamme ja työtämme. Nyt tilanne on hyvällä mallilla, joten voimme hyödyntää oppimaamme kehittäessämme toimintatapojamme edelleen.”

Sari Putkonen

Haasteena tiedon ajantasaisuus

Maasto- ja rajatietotuotantoprosessin omistaja Jurkka Tuokko vastaa siitä, että Maastotietokannan laatu, kuten tiedon ajantasaisuus, vastaa asetettuja tavoitteita. Maastotietokanta sisältää maastotiedot ja tiedot rakennetusta ympäristöstä. 100-prosenttiseen täydellisyyteen ei kuitenkaan päästä. ”Viimeiset prosentit olisivat kohtuuttoman kalliita. Maastossa tapahtuu koko ajan muutoksia, emmekä me voi valvoa koko ajan kaikkialla”, Tuokko selittää.

Maastotietokannan laadulle on kuitenkin asetettu selkeät laatuvaatimukset. Maa- ja metsätalousministeriön asettamien kriteerien mukaan kohteen ominaisuustietojen on oltava oikein vähintään 97 %:ssa tapauksista ja kohteista saa puuttua tai olla virheellisesti luokiteltuja korkeintaan 5 %. Myös maastotiedon laatumalli asettaa laatuvaatimuksia maastotiedolle.

Ulkopuolinen auditoija tekee vuosittain laatutarkistukset, joissa seurataan tavoitteiden saavuttamista ja varmistetaan Maastotietokannan yhtenäisyys. Viimeisimmässä Geoaudit Oy:n suorittamassa arvioinnissa todetaan, että esimerkiksi ministeriön asettamat laatuvaatimukset täyttyvät hyvin.

Kuinka ajantasaista on ajantasainen?

Maastotietokannalle on asetettu ajantasaisuusvaatimukset, joiden täyttymistä seurataan vuosittain. Mutta kuinka tuoreita tietojen tulee olla? Jurkka Tuokko toteaa, että Maastotietokannan ajantasaisuusvaatimukset vaihtelevat teemoittain ja alueittain. Tiukin vaatimus on tiestöllä, osoitteistolla ja hallinnollisilla rajoilla. Ne kuuluvat jatkuvan, vuosittaisen ajantasaistuksen piiriin. Tietoa näitä koskevista muutoksista saadaan suoraan yhteistyökumppaneilta.

Muulle Maastotietokannan tiedolle ministeriö on asettanut joko viiden tai kymmenen vuoden ajantasaisuusvaatimuksen.

Laatu syntyy arjessa

Laatu lähtee yksittäisen työntekijän ammattitaidosta. ”Esimerkiksi määräaikaista maastotiedon ajantasaistuksia tekevä tietää, että ajantasaistetun aineiston sisäinen eheys tulee varmistaa tietokannassa tarkistusajoin”, Tuokko selvittää.

Yksikön sisällä tehtävissä laatu- testeissä haetaan asiakkaan näkökulmaa maastotietojen laatuun. Testin tekijäksi haetaan työntekijä, joka ei ole ollut mukana tuottamassa aineistoa. Näin hän voi käyttäjän näkökulmasta arvioida, kuinka maastotiedot vastaavat todellisuutta.

Lisäksi ulkopuolinen auditoija tekee Maastotietokannan otospohjaiset laatu-testit vuosittain.

Jurkka Tuokko vastaa Maastotietokannan laadusta.

Kuva: Antero Aaltonen

Suomen lautupalkinto -kilpailu

Laatukeskus järjestää vuosittain Suomen lautupalkinto -kilpailun, jossa on neljä sarjaa. Maanmittauslaitos voitti vuonna 2009 Julkisen sektorin ja yleishyödyllisten yhdistysten sarjan. Laitos sai kiitosta muun muassa hyvästä johtamisesta, ammattiyhteistyöstä henkilöstöstä ja prosessiorganisaation määrätietoisesta kehittämisestä. Arviointikriteeristönä on EFMQ-malli (European Foundation for Quality Management). Maanmittauslaitos sai lisäksi viiden tähden Recognised for Excellence -tunnustuksen.

Kiinteistöjen kirjaamisasiat ratkaistaan

Maanmittaustoimistot ovat hoitaneet kiinteistöjen kirjaamisasioita muutaman kuukauden ajan. Hakemuksia on otettu vastaan 4.1.2010 alkaen ja ensimmäiset ratkaisutkin tehtiin jo samana päivänä.

Kuva: Antero Aultonen

Tammikuussa kirjaamisasioiden hakemuksia tuli yhteensä yli 18 000 kappaletta. Se on lähes 10 % enemmän kuin käräjäoikeudet ottivat hakemuksia vastaan vuotta aikaisemmin.

Asiointia uuden viranomaisen luona

Suurin muutos asiakkaille on ollut kirjaamisviranomaisen muuttuminen käräjäoikeudesta maanmittaustoimistoksi. Suurimmassa osassa maata maanmittaustoimisto palvelee samalla paikkakunnalla kuin käräjäoikeus, mutta joillekin asiakkaille muutos on tarkoittanut asiointipaikkakunnan vaihtumista. Toisaalta joidenkin asiakkaiden asiointi on vastaavasti helpottunut.

Toimivaltainen kirjaamisviranomainen on se maanmittaustoimisto, jonka alueella kiinteistö sijaitsee. Tämä tarkoittaa sitä, että hakemuksen

voi jättää maanmittaustoimiston alueella mihin tahansa toimipisteeseen, vaikka asiaa ei ko. toimipisteessä ratkaistaisikaan. Erityisesti Pohjois-Suomessa, jossa etäisyydet ovat pitkät, tämä on helpottanut asiointia.

Etelä-Suomessa ratkaistaan yli viidesosa

Vuoden 2010 alusta Uudenmaan ja Hämeen maanmittaustoimistot yhdistyivät Etelä-Suomen maanmittaustoimistoksi. Maanmittaustoimisto palvelee viidellä paikkakunnalla yli 50 kunnan asiakkaita. Kirjaamisasioissa tämä tarkoittaa sitä, että Etelä-Suomen maanmittaustoimistossa ratkaistaan yli viidesosa maan kirjaamisasioista.

Kirjaamispäällikkö Sirkku Nieminen johtaa Etelä-Suomen maanmittaustoimistossa kirjaamisprosessia, jossa työskentelee 41 kirjaamissihteeriä. Kaikki kirjaamissihteerit ovat

käräjäoikeuksista siirtyneitä ammatilaisia ja monelle asiakkaalle jo ennestään tuttuja.

”Kirjaamisasioiden ratkaisu on lähtenyt Etelä-Suomessa hyvin käyntiin. Kirjaamissihteerit ovat työhönsä vahvasti sitoutuneita ammattilaisia, jotka tarttuivat ripeästi toimeen ensimmäisestä päivästä alkaen”, kommentoi Nieminen ensimmäisten kuukausien kokemuksiaan. ”Eniten ongelmia ovat tuottaneet lukuisien uusien tietojärjestelmien omaksuminen nopealla aikataululla sekä puheluiden ajoittainen ruuhkautuminen”, jatkaa Nieminen.

”Toimintatapojen yhtenäistämisen sekä maanmittaustoimistoissa että valtakunnallisesti tulee olemaan merkittävä siirrosta saatava hyöty. Siitä hyötyvät ennen kaikkea asiakkaat. Myös kirjaamistoimintaa ohjaavan ja hankaliin tapauksiin perehtyvän lakimiesverkoston muodostuminen edesauttaa yhä yhtenäisemmän ja luotetta-

nyt Maanmittauslaitoksessa

vamman kirjaamisjärjestelmän muostumista,” pohtii Nieminen.

Asiakkaatkin aktiivisia

Kirjaamisasioiden siirrosta on tiedotettu ahkerasti viimeisen vuoden ajan. Monet asiakkaat ovatkin ottaneet jo etukäteen yhteyttä maanmittaustoimistoihin asioiden sujumisen varmistamiseksi.

”Yllättäen eniten kysymyksiä on tullut laskutuksesta”, kommentoi Nieminen. Maanmittauslaitos lähettää kirjaamisasioista asiakkaille laskut Itellan laskutuspalvelun kautta, ja myös verkkolaskujen toimittaminen asiakkaille on mahdollista. ”Asiakaiden toiveet laskutuksen järjestämiselle ovat olleet välillä hyvinkin toisistaan poikkeavia, mutta olemme pyrkineet löytämään parhaiten kaikille sopivimmat käytännöt”, jatkaa Nieminen.

Kehittäminen käynnissä

Uuden kirjaamisjärjestelmän kehittäminen on jo käynnissä. Nykyisin käytössä oleva Kiinteistötietojärjestelmän kirjaamisosa on tulossa elinkaarensa päähän ja se on uudistettava teknologian vanhenemisen, toiminnan tehostamisen ja sähköisen asioinnin tuomien vaatimusten takia.

Laaja kehittämishanke etenee vaiheittain, ensimmäisenä uudistetaan nykyinen Kiinteistötietojärjestelmän kirjaamisosa vastaamaan uusia tarpeita vuoden 2012 loppuun mennessä. Rinnalla kehitetään sähköisen kiinteistönvaihdannan mahdollistavia toiminnallisuuksia, joita otetaan käyttöön vaiheittain vuodesta 2013 lähtien.

Sirkku Niemisen ja kirjaamissihteerien kädet ovat täynnä käräjäoikeuksista siirtyneitä ja tänä vuonna vireille tulleita asioita, joten uusi kirjaamisjärjestelmä ei ole heillä ihan

Sirkku Nieminen johtaa Etelä-Suomen maanmittaustoimiston kirjaamisprosessia.

päällimmäisenä mielessä. Eniten he odottavat uudelta järjestelmältä parannusta työskentelyn ja asioiden sujumiseen, esimerkiksi sähköisen tunnistamisen myötä.

Liisa Kallela

Miten sujui 4.1.2010?

Kirjaamisasioiden siirtyminen näkyi konkreettisesti vuoden ensimmäisenä arkipäivänä maanmittaustoimistoissa eri puolilla Suomea.

Kylmiltään eivät kirjaamisasioiden työntekijät työhönsä tulleet. Suurin osa kirjaamispäälliköistä ja -lakimiehistä oli aloittanut työnsä jo marraskuussa, ja käräjäoikeuksista siirtyneet kirjaamissihteerit olivat käyneet tutustumassa uuteen työpaikkaansa ja uusiin työkavereihin syksyn aikana. Moni oli tuonut mappinsa ja muut tavaransa uuteen työpisteeseen jo välipäivinä. Siitä oli hyvä aloittaa.

Jarmo Ratia ja Erkki Räsänen vastaanottavat ensimmäistä asiakasta Hämeenlinnassa.

Kirjoja, kukkia ja kakkua

Vuoden ensimmäisiä asiakkaita odotettiin innolla toimipisteissä ympäri Suomea. Kirjaamisasioiden siirto maanmittaustoimistoihin haluttiin tehdä näkyväksi, ja Maanmittauslaitoksen Keskushallinnonkin väkeä oli jalkautunut toimipisteisiin. Ensimmäistä asiakasta odotettiin kirjan ja kukkakimpun kera.

Maanmittauslaitoksen pääjohtaja Jarmo Ratia päivysti vastaperustetun Etelä-Suomen maanmittaustoimiston toimipisteessä Hämeenlinnassa yhdessä maanmittausjohtaja Erkki Räsänen kanssa. Ensimmäiset asiakkaat olivat oven takana jo muutamaa minuuttia ennen kahdeksaa.

Keski-Suomen maanmittaustoimiston Jyväskylän toimipisteeseen saapui ensimmäinen asiakas heti kahdeksan jälkeen, Pekka Leppälä Hannulan Osuuspankista. Hän oli kuullut joulukuussa pidetyssä infotilaisuudessa, että maanantaina 4.1. tapahtuu jotain erikoista.

Maanmittauslaitoksen ylijohtaja Arvo Kokkonen toivotti kirjaamissihteerit ja -asiat tervetulleiksi Kouvolassa ja totesi alkavan vuoden työtilanteesta: Työtä on paljon ja tehtävää riittää, vaikka koko ajan muutosta tapahtuu.

Käräjäoikeuksista siirtyneet työntekijät pääsivät heti ensimmäisenä työpäivänään tekemisen makuun: esimerkiksi Kouvolassa vastaanotettiin päivän aikana kymmeniä lainhuutoja kiinnityshakemuksia.

Piretta Pietilä

Muutoksia kaupanvahvistamiseen

Vuoden alussa kaupanvahvistajien määrääminen ja valvonta siirtyi Maanmittauslaitokseen.

Lisätietoja: www.kirjaamisasiat.fi

Nyt kaupanvahvistajamääräystä haetaan maanmittaustoimistolta ja Maanmittauslaitos ylläpitää kaupanvahvistajarekisteriä.

Uusi kaupanvahvistajalaki ja -asetus tulivat voimaan 1.1.2010. Kaupanvahvistajien on toimitettava maanmittaustoimistoille ja kunnille kiinteistönluovutusilmoitus kahden vuorokauden kuluessa kaupan vahvistamisesta. Ensimmäiseksi toimitettavaksi määritettiin sähköinen ilmoitus.

Verkkolomake työn alla

Maanmittauslaitos valmistelee parhaillaan verkkolomaketta, jonka kaupanvahvistaja voi täyttää ja lähettää sähköisesti niin maanmittaustoimistoon kuin kuntaankin. Määräalan luovutuksista kaupanvahvistaja toimittaa

lisäksi kopion luovutuskirjasta sekä kartasta. Karttaa tarvitaan määräalan merkitsemiseksi kiinteistörekisteriin, kauppahintarekisterin ylläpidossa ja lohkomisessa. Lisäksi kunta tarvitsee tiedon määräalan sijainnista arvioidessaan etuosto-oikeutensa käyttämistä.

Kaupanvahvistaja pitää päiväkirjaa.

Luovuttajien ja luovutuksen saajien tai heidän valtuuttamiensa on oltava yhtä aikaa paikalla, kun kaupanvahvistaja vahvistaa luovutuskirjan oikeaksi. Kaupanvahvistajan tehtävä-

nä on tarkastaa luovutuskirjan allekirjoittajien henkilöllisyys sekä se, että luovutuskirja täyttää maakaaren asettamat muotomääräykset. Tämän vuoden alusta lähtien kaupanvahvistajan on lisäksi tarkastettava kiinteistötietojärjestelmästä tai rekisteriotteelta kiinteistö- tai määräalatunnuksen voimassaolo sekä omistustiedot.

Kaupanvahvistaja pitää kaupanvahvistajan päiväkirjaa. Virkansa puolesta kaupanvahvistajana toimiva toimittaa vuosittain päiväkirjansa säilytettäväksi virastoon, jossa työskentelee, ja maanmittaustoimiston määräämä kaupanvahvistaja toimittaa sen puolestaan häntä valvovalle maanmittaustoimistolle. Päiväkirjat ovat julkisia asiakirjoja. Virkansa puolesta kaupanvahvistajina toimivat muun muassa maanmittaustoimistojen toimitusinsinöörit.

Miten kiinteistön kauppakirja tulisi tehdä?

Kauppa- tai muu luovutuskirja on tehtävä kirjallisesti maakaaren muotovaatimusten mukaisesti. Siinä on mainittava luovutustarkoitus, luovutettava kiinteistö, myyjä ja ostaja sekä kauppahinta tai muu vastike. Mikäli kiinteän omaisuuden lisäksi luovutetaan myös irtainta omaisuutta, on sen arvo muun muassa verotuksellista syistä hyvä mainita luovutuskirjassa.

Luovutuskirjassa on syytä mainita myös muut osapuolten sopimat ehdot. Esimerkiksi määräala saa osuuk-

sia luovuttavan kiinteistön osuuksiin yhteisistä alueista tai erityistä etuudesta vain, jos siitä on maininta luovutuskirjassa. Myöhempien epäselvyyksien välttämiseksi myös tieoikeuksien järjestämisestä luovuttajan ja saajan tilusten alueella olisi hyvä mainita luovutuskirjassa. Kiinteistön tai sen osan luovutuksiin ei voi kuitenkaan sisällyttää mitä tahansa ehtoja, vaan maakaarella on saajan suojana lista ehdoista, jotka ovat pätemättömiä, vaikka ne olisi luovutuskirjaan merkittykin.

Kauppakirjassa myyjä ja ostaja voivat sopia keskenään siitä, milloin omistusoikeus siirtyy ostajalle. Jos asiaa ei mainita kauppakirjassa, omistusoikeus siirtyy ostajalle kaupantekohetkellä. Lainhuutoa on haettava maanmittaustoimistosta kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin luovutuskirja on allekirjoitettu ja kaupanvahvistaja on kaupan vahvistanut. Mahdolliset luovutuskirjan ehdot eivät vaikuta lykkäävästi lainhuudatusaikaan.

Hanna Lauhkonen

Kunnat ja Maanmittauslaitos – yhteistyössä monella sektorilla

Kuntien ja Maanmittauslaitoksen yhteistyöllä tavoitellaan win-win-tilannetta, joka hyödyttää osapuolien lisäksi koko yhteiskuntaa. Tiivis yhteydenpito ja yhteiset kehittämishankkeet luovat pohjan yhteisten tulosten saavuttamiselle.

Maanmittauslaitoksen ylijohtaja Arvo Kokkonen toteaa, että kuntien ja Maanmittauslaitoksen yhteistyö on sekä tarkoituksenmukaista että välttämätöntä.

Välttämätöntä se on Kokkonen mukaan siksi, että valtakunnallisen kiinteistörekisterin ja Maastotietokannan tiedot saadaan pidettyä järkevällä ja kustannustehokkaalla tavalla ajantasaisina. Laserkeilaus ja ilma-kuvaus taas ovat hyviä esimerkkejä molempia osapuolia hyödyttävästä yhteistyöstä. On huomattavasti järkevämpää teettää kuvaukset yhteistyössä, kuin jos osapuolet kävisivät kuvauslennoilla vuoron perään.

”Itse asiassa koko suomalaisen paikkatietoinfrastruktuurin ylläpito olisi mahdotonta ilman laajaa yhteistyötä”, Kokkonen summaa.

Aitaa verkostoitumista

Nykyisen Kiinteistötietojärjestelmän kiinteistöosan rakentaminen UKTJ-kii-hankkeena yhteistyössä kuntien

kanssa on ollut tähänastisista yhteistyöhankkeista laajin ja samalla suuri haaste. ”Siihen asti Maanmittauslaitoksessa oli kehitetty lähinnä laitoksen sisäistä toimintaa palvelevia järjestelmiä. Nyt mukana oli laaja toimijajoukko kuntia ja kaupunkia. Jokaisella kunnalla oli omat tietojärjestelmänsä, joten myös tietojärjestelmätoimittajat olivat hankkeessa mukana yhteistyökumppaneina”, Kokkonen kertoo.

”UKTJkii-hanke opetti meille työskentelyä monitoimijamaailmassa. Verkostoituminen ei ole vain palaveriaamista, vaan siinä pitää ymmärtää toisen prosesseja ja kyetä yhteisen käsityksen ja tavoitteen muodostamiseen sekä sen toteuttamiseen”, Kokkonen kuvailee.

Yhteinen valtakunnallinen kiinteistörekisteri

Suomessa 79 kuntaa huolehtii asema-kaava-alueellaan kiinteistöjen muodostamisesta sekä ylläpitää niiltä osin

valtakunnallista kiinteistörekisteriä. Niissä kunnissa, joissa ei ole lainkaan omaa kiinteistönmuodostamistoimintaa, Maanmittauslaitos huolehtii sekä kiinteistönmuodostamisesta että kiinteistörekisterin ylläpidosta.

Kiinteistörekisterin osalta kuntayhteistyö on tietojärjestelmien jatkuvaa kehitystyötä. ”Kehitystyön suuntaa luodaan KTJkii-ohjausryhmässä, jossa on jäseniä Maanmittauslaitoksesta, kunnista ja Suomen Kuntaliitosta”, kertoo Maanmittauslaitoksen kuntayhteistyöstä vastaava johtava asiantuntija Paavo Häikiö Kehittämiskeskuksesta.

Uuteen koordinaattijärjestelmään

Käynnissä olevista yhteistyöhankkeista merkittävin on ETRS89 (EU-REF-FIN) -koordinaattijärjestelmän käyttöönotto. Helmikuussa 2010 ETRS89 otettiin käyttöön Maanmittauslaitoksen tietojärjestelmissä. Myös paikkatietoaineistot luovute-

taan asiakkaille jatkossa ETRS89:ssä. Koordinaattijärjestelmän muutos teettää muutoksia myös kuntien käyttämiin rajapintapalveluihin. Useat kaupunkiseudut ovat siirtyneet tai siirtyvät ETRS89-koordinaattijärjestelmään.

Maanmittauslaitos on tukenut kuntia koordinaatistovaihdoksessa eri tavoin. Kunnat ovat voineet hyödyntää Maanmittauslaitoksen mittaamia EUREF-FIN-kiintopisteitä koordinaatistovaihdoksen toteuttamisessa ja muunnosten määrittämisessä. ”Kuntia on pääasiassa neuvottu koordinaa-

Kuva: Antero Aaltonen

”Tulevaisuuden haasteita on muun muassa sähköisten palveluiden kehittäminen”, Paavo Häikiö sanoo.

Haasteena tietojärjestelmän kehittäminen.

tistovaihdokseen liittyvissä asioissa. Muutoksen vaatimia mittausta- ja laskevatöitä on tehty vähäisemmässä määrin”, kertoo johtava asiantuntija Marko Ollikainen Maanmittauslaitoksen Kehittämiskeskuksesta.

Asiantuntemus laajassa käytössä

Maanmittauslaitos ylläpitää Maastotietokantaa, josta löytyvät maastoa ja rakennettua ympäristöä koskevat tiedot koko maasta.

Häikiö kertoo, että Maastotietokannan osalta kuntayhteistyö on usein aineiston vaihtoa. Kaupungit ylläpitävät ajantasaisia pohjakartta-aineistoja asemakaava-alueillaan ja toimittavat ajantasaiset tiedot esimerkiksi rakennuksista Maanmittauslaitokselle. Kaupungit puolestaan ovat kiinnostuneita asemakaava-alueensa ulkopuolella sijaitsevien alueiden ajantasaisista maastotiedoista, joita Maanmittauslaitos ylläpitää.

Myös maanmittaustoimitusten teossa kunnat ja maanmittaustoimistot hyödyntävät toistensa asiantuntemusta. Kaupungeissa on erityisosaamista asemakaava-alueella työskentelystä ja Maanmittauslaitoksella esimerkiksi lunastustoimituksista.

Tieto liikkumaan

Viimeisten vuosikymmenten aikana maailman digitalisoituessa yhteistyön tiivistäminen entisestään on tullut Arvo Kokkosen mukaan välttämättömäksi. Yhteiskunnassa tarvitaan yhteiset ja keskenään keskustelevat tietojärjestelmät. Tämän toteutuminen edellyttää eri tahoilta yhteistyötä ja yhteisen näkemyksen luomista.

Paavo Häikiö toteaa, että Maanmittauslaitoksen kannalta keskeisiä tulevaisuuden haasteita kuntayhteistyössä ovat tietojärjestelmien kehittämiseen liittyvät asiat, kuten sähköisten palvelujen kehittäminen. Toiseksi keskeiseksi haasteeksi hän nostaa tiedon sujuvan liikkumisen paikasta toiseen. Erilaisia tietokantoja ja tiedon tuottajia on lukemattomia myös paikkatietopaljoilla. Tietojärjestelmät on saatava toimimaan siten, että tieto on sen hyödyntäjien ja käyttäjien ulottuvilla joustavasti ja luotettavasti.

Aineiston vaihto on osa yhteistyötä.

Maanmittaustoimistoissa yhteistyöstä kuntien kanssa vastaavat kuntayhteistyöhenkilöt, mutta käytännön työssä on mukana laaja joukko toimistojen työntekijöitä. Tämänhetkisestä yhteistyöstä Häikiö toteaa, että laitoksella on hyvät välit kuntien

kanssa, ja yhteistyötä tehdään kumppanuuspohjalta.

Yhteistyön tavoitteena on kaikkia hyödyttävät ratkaisut alan kehittämiseksi ja toiminnan turvaamiseksi myös tulevaisuudessa.

Sari Putkonen

Kuntayhteistyön arkea

Pääosin kuntien ja Maanmittauslaitoksen välinen yhteistyö on arkista toimintaa, jossa tieto kulkee totuttuja reittejä molempiin suuntiin. Toisinaan voimat yhdistetään molempia hyödyttävien projektien toteutuksessa, kuten Turun, Raision, Kaarinan ja Paraisten alueen laserkeilauksessa.

Turun kaupungin kaupungingeodeetti Ilkka Saarimäki toteaa, että Turun ja Varsinais-Suomen maanmittaustoimiston välinen yhteistyö sujuu hyvin. Kun on ollut tarvetta kehittää toimintaa, on istuttu alas ja päätetty toimintamalleista.

Yhteistyötä Turku ja Maanmittauslaitos tekevät jatkuvasti valtakunnallisen Kiinteistötietojärjestelmän (KTJ) ja kiinteistörekisterin tietojen ylläpidossa.

Omaa kiinteistörekisteriään ylläpitävät kunnat muodostavat kiinteistöt omalla asemakaava-alueellaan. ”Kun

Turun kaupungingeodeetti Ilkka Saarimäki on tyytyväinen yhteistyöhön.

uudet kiinteistönmuodostukseen liittyvät tiedot ovat meillä Turussa rekisteröintiä vaille valmiit, siirrämme tiedot valtakunnalliseen Kiinteistötietojärjestelmään, jota Maanmittauslaitos ylläpitää”, Saarimäki kertoo.

”Tiedonsiirto ei ole täysin automatisoitua eli teemme joitain muutoksia vielä sen jälkeen, kun aineisto on siirretty KTJ:hin.”

Maanmittaustoimisto muodostaa kiinteistöt Turussa kaupungin asemakaava-alueen ulkopuolella ja toimittaa tiedot kaupungille.

Aineiston vaihdoilla taataan ajantasaisuus

”Arkista yhteistyötä on myös maastotietojen vaihto ja kauppahintatietojen välittäminen”, Saarimäki kertoo. Turussa ylläpidetään omaa rekisteriä kaupungin alueen kiinteistökaupoista, ja kaupunki luovuttaa sekä kaavoitusta kiinteistökauppatiedot Maanmittauslaitoksen koko maan kattavaan kauppahintarekisteriin. Rekisterin tiedot tarvitsevat viranomaisien lisäksi muun muassa pankit.

Myös koko valtakunnan kattavan osoitetietokannan ylläpidossa tarvitaan yhteistyötä. Turku toimittaa tiedot alueellaan tapahtuneista osoitemuutoksista laitoksen osoitetietokantaan. ”Tätä kautta muuttuneet tiedot saadaan eri tietokantoihin ja vaikka navigaattoreihin. Esimerkiksi pelastuslaitoksen kannalta on oleellista, että osoitetiedot ovat oikein”, Saarimäki kuvailee.

Aineiston vaihtoon liittyvästä yhteistyöstä Saarimäki toteaa, että se

sujuu hyvin, mutta että ”kaupungin karttatietokannasta olisi myös saatavissa nopeammin ja enemmän tietoa kuin mitä Maanmittauslaitos nyt käyttää”.

Aikataulujen yhteensovittamista

Maanmittauslaitos aloitti vuonna 2008 laserkeilaukset uuden valtakunnallisen korkeusmallin tuottamiseksi. Myös Turussa tarvittiin laserkeilausaineistoja, koska kaupunki on vaihtamassa koordinaatti- ja korkeusjärjestelmäänsä.

”Tarvitsimme uudet korkeuskäyrät kantakarttaan. Tiedustelimme Maanmittauslaitokselta, josko keilausaikataulua Turun seudun osalta voitaisiin aikaistaa. Asia eteni erinomaisessa yhteistyöhengessä ja alue keilattiin yhteistyössä Turun, Kaarinan, Raision, Paraisten ja Tiehallinnon sekä Maanmittauslaitoksen kanssa. Koska korkeustarkkuusvaatimukset olivat meillä suuremmat kuin laitoksen omissa aineistoissa, nostettiin kuvauksissa pistetiheyttä taajama- ja keskustaluilla”, Saarimäki kertoo.

Laserkeilaus eteni erinomaisessa yhteistyöhengessä.

Ilmakuvakeskuksen johtaja Juha Vilhomaa kertoo, että Maanmittauslaitos lähtee mielellään mukaan yhteistyöhankkeisiin, sillä ”pyrimme suunnittelemaan laserkeilaukset sinne, missä niille tarvetta ensimmäisenä on.”

”Turku oli aktiivinen kumppani laserkeilaushankkeen käynnistämisessä”, Vilhomaa toteaa tyytyväisenä. Laitoksessa halutaankin tietää, missä tarvitaan laserkeilausaineistoja. ”Muun muassa kunnat, Suomen ympäristökeskus ja Finavia toimittavat meille tietoa laserkeilaustarpeista.”

Lopuksi Vilhomaa painottaa vielä, että yhteistyöprojekteissa kaikki osapuolet osallistuvat rahoitukseen. Näin työ tulee kaikille edullisemmaksi.

Sari Putkonen

Turun kaupunki toimittaa KTJ:hin kiinteistörekisteritietoja ja kantakartan.

Inspire innostaa eurooppalaiseen yhteiskäyttöön

Inspire-direktiivin toimeenpano on alkanut.

Paikkatietojen EU-yhteensopivuus tuo muutoksia myös Maanmittauslaitoksen aineistoihin.

Ranskalaisturisti voi pian tutkia Päijänteen puhtautta ja Suomen metsien tilaa omalta tietokoneeltaan ennen lentolippujen ostoa. Vastavasti me suomalaiset voimme valita lomakohteemme tai eläkepäivien osakehuoneistomme entistä tarkempien maastotietojen perusteella: eihän vieressä ole hyttysiä houkuttelevaa suota tai eihän lomaosakkeen kupeeseen ole kaavoitettu jalkapallokenttää.

Aivan ensi lomakaudella paikkatietojen eurooppalainen yhteiskäyttö ei toteudu, mutta tuohon suuntaan Euroopan unionin Inspire-direktiivi tähtää.

Paikkatietodirektiivinä tunnetun Inspiren ensisijaisena tavoitteena on luoda puitteet viranomaisien paikkatietoaineistojen saatavuudelle ja käytölle yli valtion rajojen. Keskeinen käyttökohde on ympäristöasioiden seuranta. Yhteiskäytöstä odotetaan hyötyjä myös monelle muulle alalle kaupunkisuunnittelusta matkailuun ja metsästyksestä autonavigointiin. Aineistojen on oltava myös kansalaisten hyödynnettävissä.

Kohteena viranomaisaineistot

Kansallinen asetus paikkatietoinfrastruktuurista astui Suomessa voimaan

lokakuussa 2009. Euroopan tasolla direktiivi tuli voimaan jo keväällä 2007.

Direktiivin täytäntöönpano aloitetaan aineistoa kuvailevista metatiedoista. Yhtenäisten metatietojen avulla tiedontarvitsijat voivat vertailla eri aineistoja ja etsiä niistä omaan käyttötarkoitukseensa parhaiten soveltuvat.

Yhteiskäyttövelvollisuus koskee viranomaisen julkiseen tehtävään liittyviä aineistoja. Ulkopuolelle jäävät esimerkiksi tilauksesta tuotetut tai kaupalliseen tarkoitukseen kerätyt aineistot. Kuntien osalta direktiivin piiriin kuuluvat ne tietoaineistot, jot-

ka kunnat on lailla velvoitettu keräämään.

Direktiivi ei siis edellytä uuden tiedon keräämistä vaan olemassa olevien aineistojen saattamista myös muiden eurooppalaisten organisaatioiden käytettäväksi.

Hallittu hajautus

Inspire-direktiivi perustuu hajautettuun toimintamalliin. Viranomaiset vastaavat itse muun muassa aineistojen kuvaavien metatietojen laadinnasta sekä aineistojen soveltuvuudesta yhteiskäyttöön.

Viranomaisen on myös huolehdittava siitä, että yhteiskäyttöinen aineisto on saatavissa tietoverkossa aineistojen katselua ja siirtämistä varten. Käytännön toteutus tapahtunee kansallisen portaalin kautta, joka ohjaa asiakkaan tiedontuottajan aineistoihin rajapintapalveluiden välityksellä.

Toimeenpanon piirin tulevat

Ensimmäisessä vaiheessa

- Koordinaattijärjestelmät
- Paikannusruudustot
- Paikannimet
- Hallinnolliset yksiköt
- Osoitteet
- Kiinteistöt
- Liikenneverkot
- Hydrografia
- Suojellut alueet

Toisessa vaiheessa

- Korkeusaineistot
- Maanpeiteaineistot
- Ortoilmakuvat
- Geologiaan liittyvät aineistot

Kolmannessa vaiheessa 21 teemaa, muun muassa

- Rakennukset
- Maaperä
- Maankäyttötiedot
- Väestöjakauma
- Ilmastotiedot
- Merialueet
- Mineraalivarat
- Turvallisuus

Mitä Inspire-direktiivi edellyttää paikkatiedon tuottajilta?

Katso www.paikkatietoikkuna.fi/web/guest/inspire-pikaopas

Asetus paikkatietoinfrastruktuurista astui voimaan 12.10.2009. Se täydentää kesäkuussa 2009 voimaan tullutta lakia paikkatietoinfrastruktuurista. Lailla ja asetuksella viedään käytäntöön Euroopan yhteisön paikkatietoinfrastruktuurin perustamisesta annettu Inspire-direktiivi (Infrastructure for Spatial Information in the European Community), joka astui voimaan toukokuussa 2007.

Lain tarkoittamaan paikkatietoinfrastruktuuriin kuuluvat aineistot on jaoteltu teemoittain kolmeen ryhmään. Ensimmäisen ja toisen teeman metatietojen on oltava hakupalvelussa vuoden 2010 loppuun mennessä ja itse aineistojen katselupalvelussa keväällä 2011. Kolmannen vaiheen teemojen osalta aikaa on vuoteen 2013 asti.

Muutoksia Maastotietokantaan

Maanmittauslaitoksen aineistoista suurin osa kuuluu ensimmäisen vaiheen aineistoihin. Maanmittauslaitoksen lisäksi Inspire-laki koskee lähes 100 valtion ja aluehallinnon viranomaista sekä suurta joukkoa kuntia. Aineistotyyppejä lain piirissä on laskettu olevan noin 100.

Maanmittauslaitoksessa vertaillaan parhaillaan maastotietoaineistoa ja sen tietomallia direktiivin vaatimuksiin.

”Sekä aineistoihin että niiden kuvauksiin on tulossa joitakin muutoksia, mutta vielä emme tiedä kuinka paljon ja millaisia”, kertoo kartasto- ja tietomallien kehittävistä vastaavaa maanmittausneuvos Risto Nuuros Maanmittauslaitoksesta.

Maaston mallinnuksessa on Euroopan maissa sekä puhtaasti teknisiä että lainsäädäntöön ja historiaan perustuvia eroja.

Keskustelua ovat herättäneet muun muassa kiinteistön käsite ja metsät. Suomessa kiinteistö voi muodostua useasta eri palstasta, mut-

ta useimmissa Euroopan maissa kiinteistöllä on yhtenäiset rajat.

Suomen maastokartoissa metsä on kuvattu valkoisella ja muualla Euroopassa vihreällä. Meillä on lähdetty siitä, että kuvataan kaikki se, mitä metsästä erottuu.

”Voi olla, että joistakin aineistoista on pidettävä jonkin aikaa yllä kahta versiota. Yksi EU:lle ja toinen suomalaisille asiakkaille”, Risto Nuuros pohtii. ”Maastotietokantaan perustuu niin moni suomalainen järjestelmä, ettei siihen voida tehdä äkkinäisiä muutoksia.”

Vastaava eurooppalainen harmonisointi on jo tapahtunut suomalaisessa koordinaattijärjestelmässä. Maanmittauslaitos siirtyi helmikuussa 2010 tuotannossaan kartastokoordinaattijärjestelmä KKKJ:stä Inspire-yhteensopivaan ETRS89-koordinaattijärjestelmään. Asiakkaille taataan palvelu KKKJ:ssä vuoteen 2012 asti.

Vastaavanlainen siirtymäaika saattaa olla edessä myös maastotietoaineiston kohdalla.

Paikkatietoikkuna aukesi kesällä

Maanmittauslaitokselle lankesi Inspire-lainsäädännössä myös kansallisen tukiorganisaation tehtävä. Maanmittauslaitos vastaa siitä, että sekä kansalaisilla että viranomaisilla on käytössään hakupalvelu paikkatietoaineistojen ja niitä koskevien palveluiden etsimiseksi sekä aineistojen metatietojen tarkastelemiseksi.

Laitoksen tehtävänä on muun muassa laatia ohjeet metatietojen liittämistä hakupalveluun. Ne valmistuvat kuluvan vuoden vakuksi. Uuden hakupalvelun pitäisi olla toiminnassa vuoden loppuun mennessä.

Maanmittauslaitoksesta saa myös ohjeita lain ja asetuksen täytäntöönpanon soveltamisesta ja teknisistä kysymyksistä sekä neuvontaa aineistoa ja niiden käyttöä koskevista ehdoista

ja sopimuksista. Maanmittauslaitoksessa toimiva Inspire-sihteeristö palvelee osoitteessa inspire@maanmittauslaitos.fi

Kesällä 2009 Maanmittauslaitos avasi Paikkatietoikkunan, kansallisen paikkatietoportaalin pilotin, jossa on jo osa niistä asioista, joita Inspire-laki Maanmittauslaitoksen tuki- ja katselupalveluilta edellyttää. Paikkatietoikkuna (www.paikkatietoikkuna.fi) esittelee paikkatietoaineistoja ja -palveluita, alan organisaatioita ja yhteistyötä sekä jakaa tietoa alan säädöksistä ja standardeista. Sieltä löytyvät tiedot myös kaikille avoimista koulutustilaisuuksista.

Paikkatietoikkunasta on tulossa direktiivin mukainen verkkopalvelu, mikä edellyttää muun muassa metatietopalvelun yhdistämistä siihen.

Päällekkäinen työ pitäisi kieltää

Vaikka paikkatiedodirektiivissä korostuu hallinnon ja erityisesti komission ja jäsenvaltioiden välinen aineistojen vaihto, tavoitteena on, että julkiset aineistot olisivat entistä helpommin myös yritysten saatavilla.

Todellinen tehokas yhteiskäyttö edellyttää myös yhtenäistä politiikkaa aineistomaksuissa ja luopumista päällekkäisistä rekistereistä. Inspire ei ota kantaa maksupolitiikkaan, mutta valtiovarainministeriössä ongelma tunnetaan. Paikkatietomarkkinoilla puhunut valtion IT-johtaja Yrjö Benson esitti jo päällekkäisten rekisterien kieltämistä ja kannatti aineiston maksuttomuutta hallinnon sisällä.

Maanmittauslaitoksen Risto Nuuros on samaa mieltä ja uskoo, että polku olisi vienyt Inspiren suuntaan ilmeisesti EU:ta. ”Tekniikan kehitys ja nettimaailma tönivät tiedon tuottajia samalle tielle kuin direktiivikin. Direktiivin tehtävä on varmistaa yhteiset säännöt.”

Katri Isotalo

Maanmittaustoimitusta voi hakea myös verkossa

Maanmittaustoimituksia voi nyt hakea aiempaa kätevämmiin verkossa. Palvelu on viety julkishallinnon Suomi.fi-portaaliin, jossa kiinteistöihin liittyvä tieto, muut aiheeseen liittyvät asiointipalvelut ja lomakkeet löytyvät samasta paikasta.

Uuden sähköisen asiointipalvelun käyttäminen on helppoa, eikä lomakepalveluun tarvitse erikseen kirjautua. Toimituksen kohde yksilöidään kuten ennenkin, kiinteistötunnuksella taikka kunnan ja kylän sekä rekisterinumeron / kiinteistön nimen perusteella. Hakemukseen voi liittää kartan tai muita skannattuja asiakirjoja tarpeen mukaan. Toimitushakemuksen voi täyttää sekä suomeksi että ruotsiksi.

Palvelu nopeutuu ja helpottuu

Uuden asiointipalvelun myötä hake-

mus ohjautuu automaattisesti siihen maanmittaustoimistoon, jonka alueella kiinteistö sijaitsee ja jossa hakemus käsitellään.

Sähköinen hakemus on maanmittaustoimiston kirjaamossa välittömästi sen jälkeen, kun asiakas painaa ”lähetä” -painiketta.

Kohti sähköistä asiointia

Maanmittauslaitoksen verkkopalvelu on osa laajempaa sähköisten asiointipalvelujen kehittämistä. Maanmittauslaitos.fi-verkkosivustoa uudistetaan vastaamaan paremmin myös sähköisen asioinnin tarpeita.

Vuoden 2010 alusta Maanmittauslaitokseen siirtyneet kiinteistöjen kirjaamisasiat mahdollistavat koko kiinteistönvaihdannan prosessin kokonaisvaltaisen kehittämisen.

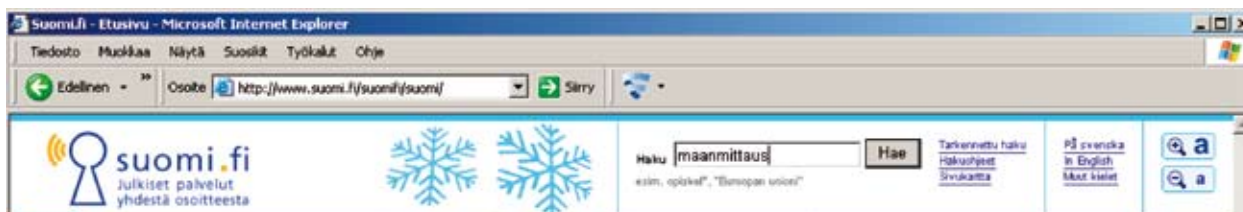

Kuusi-Antero Aaltonen

Kasvokkaista palvelua unohtamatta

Vaikka palveluja viedään verkkoon, ei se tarkoita kasvokkain tapahtuvan asioinnin alasajoa.

Maanmittaustoimitusta voi toki edelleen hakea maanmittaustoimiston asiakaspalvelupisteessä paikan päällä. Maanmittauslaitoksen verkkosivuilta löytyy lomake, jonka voi tulostaa ja lähettää postitse tai sähköpostin liitteenä maanmittaustoimistoon. Myös vapaamuotoisia toimitushakemuksia otetaan jatkossakin vastaan.

Tutustu verkossa: www.suomi.fi > hae esimerkiksi termillä ”maanmittaus”

Maanmittauslaitokselle ja Maaseutuvirastolle yhteisiä ilmakuvauksia

Maanmittauslaitos ja Maaseutuvirasto hankkivat yhdessä ilmakuvauksia Suomen Karttoitus ja Mittaus SKM Oy:ltä ja norjalaiselta TerraTec AS:ltä. Yhteistyösopimus on nelivuotinen. Ensimmäiset kuvauslennot lennetään keväällä 2010.

Yli 80 000 neliökilometriä vuosittain

”Saamme sopimuksella käyttööme joka vuosi yli 40 000 neliökilometriä ilmakuvaa, joka on ennen ollut vain

Maaseutuviraston käytössä”, Jyrki Lämsä Maanmittauslaitoksen Ilmakuvakeskuksesta kertoo. Sen lisäksi Maanmittauslaitoksessa kuvataan omalla ilmakuvauksalustalla jatkossakin noin 40 000–45 000 neliökilometriä vuosittain.

Ilmakuvauksiyhteistyöllä on merkittäviä hyötyjä. Yhteisillä kuvauslennoilla muun muassa säästetään kustannuksissa sekä myös vähennetään päästöjä, kun vältetään kuvaamasta samoja alueita samana vuonna tai peräkkäisinä vuosina.

Kartantuotantoon ja maataloustukien valvontaan

Yhteistyö on pitkäjänteisen suunnitelun tulosta. ”Kuvaustavat on hiottu samanlaisiksi. Meillä on nyt Maanmittauslaitoksen kanssa kuvauksille samat tekniset laatuvaatimukset ja

kuvauskorkeudet”, tietohallintojohtaja Mika Tuikkanen Maaseutuvirastosta kertoo.

Yhtenäinen kuvaustapa ei ole itsestään selvä, sillä kuvien käyttötarkoitukset ja kuvatuksen aineiston työstäminen poikkeavat virastoissa toisistaan. Maanmittauslaitoksessa ilmakuvauksilla pidetään ajan tasalla Maastotietokannan tietoja. Maastotietokantaa käytetään pohjana esimerkiksi kartantuotannossa ja yhdyskuntasuunnittelussa. Ilmakuvista tehtyjä ortokuvia käytetään hyväksi muissakin tehtävissä, esimerkiksi toimitustuotannossa.

Maaseutuvirasto taas tarvitsee kuvia maataloustukien valvontaan. EU:n säädökset edellyttävät, että maataloustukiin liittyvän IACS-rekisterin pohjana olevat ortokuvat eivät saa olla viittä vuotta vanhempia.

Laserkeilaukset ja korkeusmallituotanto jatkuvat

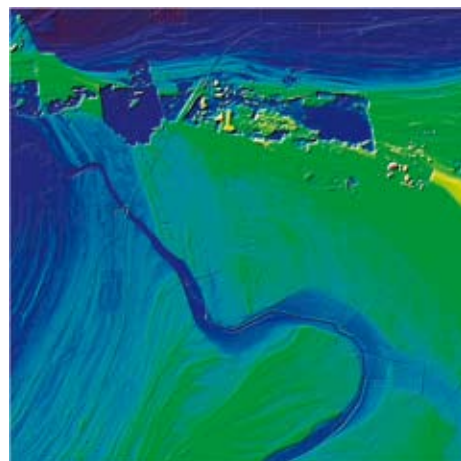
Vuonna 2008 aloitettu uuden valtakunnallisen korkeusmallin tuotanto laserkeilaamalla jatkuu keväällä 2010. Tähän mennessä laserkeilattuja alueita on jo yli 50 000 neliökilometriä.

Keväällä 2010 laserkeilataan yli 32 000 neliökilometriä lisää. Laserkeilattavat alueet ratkeavat maailkuussa, ja keilaukset alkavat heti lumien sulettua. Vuoden 2011 laserkeilausalueiden suunnittelu alkaa viimeistään syksyllä 2010.

Laserkeilauksessa painopisteenä ovat edelleen tulva-herkät alueet, joilta EU:n tulvadirektiivi vaatii laatimaan tulvakartat vuoteen 2013 mennessä. Tulvakartoitusta varten tänä vuonna

laserkeilataan mm. Perämerellä, Jyväskylän ja Kuopion seudulla sekä Järvi-Suomessa.

Suuria kokonaisuuksia ovat myös Lahden sekä Kouvolan seudut, joilla laserkeilataan yhteistyössä alueen kuntien, ELY-keskusten sekä Finavian kanssa yhteensä lähes 7 000 neliökilometrin alueella. Kunnat käyttävät aineistoja moniin tarkoituksiin, kuten yhtenäisen korkeuskäyrästäön tuottamiseen uudessa korkeusjärjestelmässä. ELY-keskukset hyödyntävät aineistoja mm. teiden melumallinnuksessa ja Finavia laatii Utin lentokentältä tarkemman kartoituksen.

Lisätietoja www.maanmittauslaitos.fi/Tietoa_maasta/Ilmakuvaus/Laserkeilaus_kartat/ ja Heli Laaksonen, [heli.laaksonen\(at\)maanmittauslaitos.fi](mailto:heli.laaksonen(at)maanmittauslaitos.fi).

Rakennustiedot Karttapaikalle

Maanmittauslaitoksen Ammatillaisen Karttapaikan kautta saa nyt myös Väestörekisterikeskuksen ja maistraattien ylläpitämän väestötietojärjestelmän rakennustietoja. Tiedoista käy ilmi mm. rakennuksen käyttötarkoitus, käytössäolotilanne, kerrosala ja lämmitystapa. Tietojen käyttö vaatii Väestörekisterikeskuksen myöntämän luvan.

Lisätietoja www.karttapaiikka.fi

**PITÄISI SAADA RAKEN-
MISTA VARTEN NAAPURIN
SUOSTUMUS. TIEDETÄÄNKÖ
TEILLÄ, KUKA OMISTAA
NAAPURIMAAN?**

**MAANMITTAUSLAITOS
YLLÄPITÄÄ LAINHUUTO- JA
KIINNITYSREKISTERIÄ. MEILTÄ
MAANMITTAUSTOIMISTOSTA
TIEDOT LÖYTYVÄT.**

**NAAPUREITA EN OLE NÄHNYT. MITÄ
LIENEVÄT - HÄMÄRÄPORUKKAA. HARMIAHAN
NIISTÄ VAIN OLISIKIN. OVATKOHAN
TIEDONNE MUUTEN OIKEITA?**

**UUDEN OMISTAJAN ON AINA
TOIMITETTAVA MEILLE LÜÖ-
VUTUKSEEN LIITTYVÄT
ASIAKIRJAT. OMISTUSOIKEUS
TUTKITAAN HUOLELLISESTI
ENNEN REKISTE-
ROINTIA!**

**KUN OMISTUKSEN SIIRTYMINEN
TODETAA LAILLISEKSI, UUSI OMISTAJA
MERKITÄÄN LAINHUUTOREKISTERIIN.**

**NAAPURITILANNE
NÄYTTÄÄ OMISTAVAN
MARITA KATTILAN.
KIINTEISTÖ ON
HANKITTU
15.03.1999.**

**MARITA KATTILA!
SE OOPPERALAILA!
TUUSIKOHAN SE LAULA-
MAAN ANOPIN SYNTYMÄ-
PÄIVILLE. KUN NÄIN HYVIÄ
NAAPUREITA OLLAAN!**

Kiinteistön omistusoikeus kirjataan lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Lainhuudon myöntää ja rekisteriä pitää Maanmittauslaitos. Rekisterissä näkyvät mm. omistaja, lainhuudon myöntämispäivä sekä omistusoikeuden peruste (saanto).

Lainhuudatusmenettelyssä maanmittaustoimisto tutkii saannon laillisuuden. Hakijan on esitettävä tarpeellinen selvitys, esimerkiksi alkuperäinen kiinteistön kauppakirja.

Omistusoikeus syntyy esimerkiksi kaupan, vaihdon, lahjan, perinnönjaoon tai testamentin kautta. Lainhuuto on haettava 6 kk:n kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta tai muusta saannosta. Sitä ennen on saajan maksettava varainsiirtovero.

Lainhuuto kannattaa hakea mahdollisimman nopeasti: se turvaa omistusoikeuden esim. myyjän myöhempiä kiinteistönluovutuksia tai velkakiinnityksiä vastaan. Kiinteistön omistajanvaihdos tulee rekisteröinnillä kaikkien tietoon.

Lainhuutoa on haettava siltä maanmittaustoimistolta, jonka toimialueella huudatettava kiinteistö sijaitsee.

Lisätietoja: www.maanmittauslaitos.fi, www.kirjaamisasiat.fi.

Kuva: Antero Aaltonen

Maanmittauslaitoksen asiakastytyväisyys tutkitaan kahden vuoden välein. Syksyn 2009 aikana toteutetussa tutkimuksessa selvitettiin maanmittauslaitosten, asiakaspalvelun ja verkkopalveluiden asiakastytyväisyys laitostasolla. Tutkimuksen tavoitteena on ollut asiakastytyväisyyden mittaamisen lisäksi tunnistaa

Tutkittua tietoa asiakastytyväisyydestä

mahdollisia kehittämiskohteita sekä arvioida tyytyväisyyden kehitys edelliseen tutkimukseen verrattuna.

Maanmittauslaitosten ja asiakaspalvelun asiakkaiden kokonaistyytyväisyys on erittäin korkealla tasolla ja ylittää selvästi tutkimuskonseptin tavoitetason (55 % täysin tai hyvin tyytyväisiä).

Keskeisiä vahvuuksia tutkimuksen perusteella ovat asiakaspalvelu ja henkilöstö. Eniten tyytymättömyyttä aiheuttaa hinnoittelu. Tiedottamista parantamalla on eniten konkreettisia mahdollisuuksia parantaa asiakastytyväisyyttä.

Verkkopalveluiden osalta asiakkaat ovat erityisen tyytyväisiä Kansalaisen Karttapäikkään ja KTJ-selaintietopalveluun. Molempien kokonaistyytyväisyys ylittää tavoitetason ja on

kehittynyt myönteisesti. Molemmissa palveluissa tiedottaminen ja KTJ-selaintietopalvelussa lisäksi hinnoittelu ovat niitä osa-alueita, joissa tyytyväisyys jää alle tavoitetason.

Ammattilaisen Karttapäikka -palvelussa on eniten kehittämiskohteita. Sen asiakkaista puolet on täysin tai hyvin tyytyväisiä palveluun kokonaisuutena. Tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi Ammattilaisen Karttapäikällä nousevat palvelun käyttöön-otto ja käytettävyys sekä tietosisältö. Ylivoimainen vahvuus tässäkin palvelussa on asiakastuki.

Maanmittauslaitosten ja asiakaspalvelun tutkimus toteutettiin kirjekyselynä ja verkkopalveluiden tutkimus Internet-kyselyinä. Tutkimuksen toteutti Taloustutkimus Oy marraskuussa 2009.

Maanmittauslaitos siirtyi ETRS89-koordinaattijärjestelmään

Kartastokoordinaattijärjestelmä (KKJ) antoi helmikuussa tilaa uudelle yleiseurooppalaiselle ETRS89-koordinaattijärjestelmälle.

Koordinaattijärjestelmän muutos näkyy esimerkiksi Maanmittauslaitoksen kiinteistötoimituksissa, maastokartoissa ja Kansalaisen Karttapäikällä, jossa oletuskoordinaatisto on ETRS-TM35FIN. Karttapäikällä käyttäjä voi laajennetulla muunnos-toiminnolla muuntaa koordinaatteja ETRS89:n ja KKJ:n välillä.

Maanmittauslaitoksen digitaali-

sisä tuotteissa ja tietopalvelusovel-luksissa tuetaan KKJ:tä vuoden 2012 loppuun asti.

”Siirtymistä ETRS89-koordinaattijärjestelmään on valmisteltu yli vuoden ajan. Tammi- ja helmikuun aikana on keskitytty Maanmittauslaitoksen henkilöstön kouluttamiseen. Tietoa on jaettu itse koordinaattijärjestelmästä ja sen käyttöönoton vaikutuksista työtehtäviin ja eri sovellusten käyttöön”, johtava asiantuntija Marko Ollikainen Maanmittauslaitoksen Kehittämiskeskuksesta kertoo.

Kuva: Antero Aaltonen

Lisätietoja:

www.maanmittauslaitos.fi > Julkaisut ja asiakirjat > Muut

Kuva: Suvi Kärkkäinen

Maanmittauslaitos lähestyy nuoria

Maanmittauslaitos tekee yhteistyötä muun muassa Suomen Suunnistusliiton ja maanmittausalan oppilaitosten kanssa, jotta mahdollisimman monet nuoret kuulisivat mahdollisuudesta opiskella kartoittajaksi tai maanmittausinsinööriksi ja työskennellä maanmittausalalla.

Yli 2 500 nuorelle Suomen Suunnistusliiton jäsenelle lähetettiin tammikuussa maanmittausalasta kertova esite. Esitteessä olleet ilmakuvat ja kuvien katse-

luun tarkoitettut 3D-lasit tekivät hyvin kauppansa myös valtakunnallisilla Next Step-koulutus- ja työpaikkamessuilla tammikuussa.

P.s. Mitä jos autonavigaattorin olisi suunnitellut joku muu kuin maanmittari? Mitä siitä seuraisi? Tämä selviää tammikuussa ilmestyneestä ”Ammattilaiset autonavigaattorin takana” -videosta. Tämä video on neljäs omaperäisten maanmittausalalle houkuttelevien videoiden sarjassa.

Videot löytyvät Karttakeppi.fi-sivustolta ja YouTube-videopalvelusta.

Fastigheternas inskrivningsärenden avgörs nu vid Lantmäteriverket

Från och med årsskiftet har lantmäteribyråerna tagit hand om fastigheternas inskrivningsärenden. I januari togs över 18 000 nya inskrivningsansökningar emot, vilket är nästan 10 % mer än antalet ansökningar som tingsrätterna tog emot året innan.

För kunderna har den största förändringen varit ändringen av inskrivningsmyndighet, från tingsrätt till lantmäteribyrå. Den lantmäteribyrå inom vars område fastigheten är belägen är den behöriga inskrivningsmyndigheten. Detta innebär att ansökningen kan inom lantmäteribyråns område lämnas in till vilket verksamhetsställe som helst, även om ärendet inte avgörs på verksamhetsstället i fråga.

Drygt en femtedel av landets inskrivningsärenden avgörs i Södra Finland

I början av år 2010 slogs Nylands och Tavastlands lantmäteribyråer ihop till Södra Finlands lantmäteribyrå. Lant-

mäteribyrån betjänar på fem orter och sammanlagt över 50 kommuners kunder. I fråga om inskrivningsärenden betyder detta att drygt en femtedel av hela landets inskrivningsärenden avgörs på Södra Finlands lantmäteribyrå.

På Södra Finlands lantmäteribyrå leder inskrivningschef Sirkku Nieminen inskrivningsprocessen, inom vilken sammanlagt 41 inskrivningssekreterare arbetar. Alla inskrivningssekreterare är experter på sitt område och har flyttat över från tingsrätterna och är således redan bekanta för många av kunderna.

”Avgörandet av inskrivningsärenden har kommit bra igång i Södra Finland. Det som vållar problem är att anamma flera nya datasystem i snabb takt och att samtalen tidvis hopar sig”, förklarar Nieminen.

Utvecklingsarbete på gång

Utvecklingen av det nya inskrivningsystemet har redan kommit igång.

Bild: Antero Aaltanen

Inskrivningsdelen i Fastighetsdatasystemet som idag används kommer att tas ur bruk och den måste förnyas för att teknologin föråldras, för att effektivisera verksamheten och för att uppfylla de krav som elektronisk ärendehantering medför.

Det omfattande utvecklingsprojektet framskrider stegvis. Först förnyas det nuvarande Fastighetsdatasystemets inskrivningsdel så, att den svarar mot nya behov före slutet av år 2012. Samtidigt utvecklas funktioner som gör elektroniskt fastighetsbyte möjligt och som kommer stegvis att tas i bruk år 2013.

Tilläggsuppgifter: www.lagfart.fi

Det går att ansöka om lantmäteriförrättning också på internet

Nu går det behändigt att ansöka om lantmäteriförrättning också på internet. Tjänsten har förts in i den offentliga förvaltningens Suomi.fi-portal.

”Innehållsmässigt är blanketten i huvudsak likadan som förut. Vid behov kan kunderna bifoga t.ex. en karta över fastigheten till ansökan. Kartan kan exempelvis först skannas och sedan bifogas till ansökan”, förklarar Mikko Laine, webbsvarig vid Lantmäteriverket.

Betjäningen blir snabbare och enklare

Det är lätt och enkelt att använda den nya elektroniska tjänsten och särskild inloggning till blanketttjänsten behövs inte. Ansökan styrs automatiskt till den lantmäteribyrå inom vars område fastigheten är belägen och där ansökan behandlas.

”Kunderna behöver inte mera grubbla över till vilken lantmäteribyråns adress de ska skicka sin ansökan. Ansökan är framme på lantmäteribyråns registratorskontor omedelbart efter det att kunden tryckt på ”sänd”-knappen”, berättar Mikko Laine om den nya tjänstens fördelar.

Naturligtvis är det fortfarande möjligt att lämna in ansökan om lantmäteriförrättning hos lantmäteribyråernas kundbetjäning. På Lantmäteriverkets webbplats finns en blankett som kan skrivas ut och skickas per post eller som bilaga till e-post till lantmäteribyrån. Fritt formulerade förrättningsansökningar tas emot även i fortsättningen.

Bekanta dig med portalen:

www.suomi.fi på internet > sök t.ex. med termen ”lantmäteri”

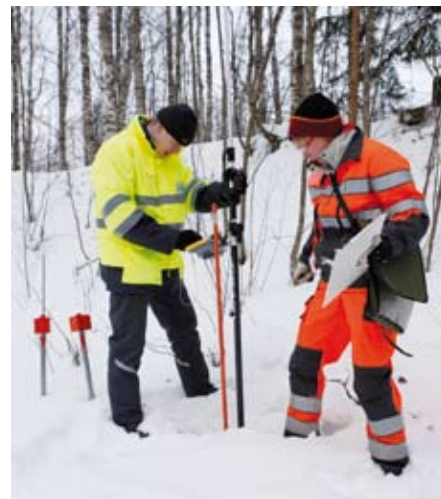

Bild: Antero Aaltanen

Strävan efter ett gemensamt målläge

Syftet med samarbetet mellan kommunerna och Lantmäteriverket är att uppnå en win-win-situation som främjar hela samhället och dessutom båda parterna. Lantmäteriverkets överdirektör Arvo Kokkonen anser att samarbetet är nödvändigt för att rationellt och kostnadseffektivt hålla den riksomfattande geodatainfrastrukturen à jour.

I fråga om t.ex. fastighetsregistret innebär kommunsamarbetet fortsatt utveckling av datasystem. FDSfast-styrgruppen, som består av representanter för Lantmäteriverket, kommunerna och Finlands Kommunförbund, skapar riktlinjerna för utvecklingsarbetet.

”De mest betydande framtida utmaningarna i kommunsamarbetet för Lantmäteriverkets del är allt som hänger ihop med utvecklingen av datasystem, såsom vidareutveckling av elektroniska tjänster”, konstaterar ledande expert Paavo Häikiö. Den smidiga överföringen av geodata från en plats till en annan är likaså en stor utmaning”, tillägger Häikiö.

”I kommunsamarbetet är det ofta fråga om informationsutbyte”, säger Paavo Häikiö.

Bild: Antero Aaltanen

Kommunsamarbetets vardag

Samarbetet mellan kommunerna och Lantmäteriverket består huvudsakligen av vardaglig verksamhet, där informationen löper längs välbekanta rutter i båda riktningar. Ibland koncentreras krafterna för att genomföra sådana projekt som gynnar båda parterna, t.ex. laserskanningsprojektet i Åbo-, Reso-, S:t Karins- och Pargastrakterna.

I det vanliga arbetet mellan Åbo stad och Lantmäteriverket ingår överlämnande av fastighetsregister- och terränguppgifter samt köpeskillings- och planuppgifter. Samarbetet omfattar dessutom uppdatering av adressdatabasen.

Enligt Åbo stads stadsgeodet Ilkka Saarimäki fungerar samarbetet bra mellan Åbo stad och Egentliga Finlands lantmäteribyrå. När det finns behov att utveckla verksamheten t.ex. i fråga om informationsutbyte kallas parterna till möte och beslut fattas om den verksamhetsmodell som ska följas.

Bild: Antero Aaltanen

Arbete för kvalitet

År 2009 vann Lantmäteriverket sin egen kategori i Finlands kvalitetspristävling. ”Som jag ser det, är priset ett stort tack för ett lyckat arbete men i synnerhet ett tecken för oss att fortsätta utveckla vår verksamhet på samma sätt”, konstaterar lantmäteriråd Risto Nuuros, ledare för verkets kvalitetsarbete.

Lantmäteriverket är en processorganisation och kvalitetsledning är ett verktyg för styrning av verksamheten. Med hjälp av kvalitetsledning har vi kunnat förenhetliga olika enheters verksamhetskulturer. Enhetliga tillvägagångssätt behövs för att trygga likvärdig service för alla kunder och för att införa senaste datateknik.

Förrätningsproduktionens kortare genomföringstider, bättre kvalitet och kontroll av kostnader är exempel på att vi lyckats med kvalitetsarbete vid verket.

Lantmäteriverket följer principen om kontinuerlig utveckling. Kvaliteten på arbetet testas och de iakttagelser som görs vid kvalitetstesterna behandlas enligt överenskommen praxis: resultaten analyseras, vid behov utvecklas verksamheten och de skapade nya tillvägagångssätten introduceras via processerna i det praktiska arbetet. För exempelvis Terrängdatabasen har vi satt upp krav för ajourförelse och vi följer årligen hur de uppfylls.

Messuilla tavataan

25. - 26.3.2010

Maanmittauspäivät

Rovaniemi

13. - 16.5.2010

Lapin erämessut

Rovaniemi

10. - 13.6.2010

XIX Kansainväliset Erämessut

Riihimäen urheilupuisto

Riihimäki

29.7. - 1.8.2010

Farmari -messut

Mikkeli

18.8.2010

Viranomaiset Manskillä

Kouvola

4.9.2010

Pääkaupunkiseudun metsäpäivät

Espoo

2. - 3.11.2010

GIS expo Paikkatietomarkkinat 2010

Helsingin Messukeskus

Helsinki

26. - 28.11.2010

METSÄ 2010

Helsingin Messukeskus

Helsinki

OTA YHTEYTTÄ

Palauta kortti osoitteeseen Maanmittauslaitos, Tietopalvelukeskus, Tuula Nylund, PL 84, 00521 Helsinki. Faksaa 020 631 5598 tai lähetä sähköpostilla tietoamaasta@maanmittauslaitos.fi

Tietoa Maasta on Maanmittauslaitoksen asiakaslehti. Se kertoo tuoreimmat uutiset tuotteistamme ja palveluistamme. Lehti on maksuton ja ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Voit tilata lehden tällä palvelukortilla. Samalla kortilla voit myös ilmoittaa muuttuneet osoitetietosi tai pyytää lisätietoja tuotteistamme. Pidetään yhteyttä!

- ☐ Tilaan Tietoa Maasta -lehden.
- ☐ Peruutan Tietoa Maasta -lehden tilauksen.
- ☐ Osoitetietoni ovat muuttuneet.

Kyllä kiitos, haluan lisätietoja Maanmittauslaitoksen tuotteista ja palveluista

- ☐ Digitaaliset kartta- ja ilmakuva-aineistot
- ☐ Painetut kartat, karttatulosteet
- ☐ Kiinteistötietojärjestelmä (KTJ)
- ☐ Karttapaikka
- ☐ Kiinteistörekisterin otteet, lainhuuto- ja rasisustodistukset
- ☐ Tietoja kiinteistöjen kauppahinnoista
- ☐ Muu: _____
- ☐ Tilaan POSITIO-lehden ilmaisen näytenumeron.
- ☐ Toivon, että minuun otetaan yhteyttä henkilökohtaisesti.
- ☐ Haluan lehden/lisätiedot kotiosoitteeseeni.

Nimi _____

Yritys _____

Osoite _____

Postinumero ja -toimipaikka _____

Puhelin _____

Sähköpostiosoite _____

Suensaarenkatu 2, 95400 Tornio
asiakaspalvelu 020 690 675